



Nekoliko argumenata zašto g. Hasanbegović ne bi trebao biti ministar u Vladi RH

„Što je ministar kulture rekao da bi to bio razlog da ga se smijeni? Neka oni koji se bune protiv njega kažu u čemu je problem, nemaju argumenata.“

T. Karamarko

Formiranje nove Vlade RH bilo je dugo i tajnovito i u tom procesu pogađanja između 'Domoljubne koalicije' i 'Mosta' nekako su se potpuno izgubile priče o reformama ali se javnost ustrajno uvjeravala da se za ministre biraju najstručniji ljudi.

Kad je, konačno, sastav Vlade objavljen, bilo je to za mnoge, ne samo iz opozicije, blago rečeno, iznenađenje. Nova Vlada sastavljena je od ministara koji su većinom politički anonimusi; valjda u skladu s premijerom koji ne samo da je bio politička nepoznanica nego na izborima nije dobio ni jedan jedini glas. Za nekima su se vukle afere oko nestanka ploča stiropora u trgovini gdje su radili ili oko ucjenjivanja novinarka da dojavljuje tajnim službama, gdje je novi ministar u doba tog ucjenjivanja radio, informacije o nepodobnim političarima i stranim diplomatima. Neki su izabrani po čudnim kriterijima vrhunske stručnosti, poput ministra pravosuđa, mladog suca općinskog suda u Metkoviću koji je još prije dvije godine bio vježbenik. Sve je to zasjenjeno imenovanjem dva ministra, ministra branitelja Mije Crnoje i ministra kulture Zlatka Hasanbegovića.

Na taj izbor neke nevladine organizacije reagirale su slijedećim otvorenim pismom premijeru Oreškoviću u kojem, između ostalog, stoji:

„Razumljiv je interes javnosti za imena ministara u Vladi kojoj ćete Vi biti na čelu; oni će bitno utjecati na život hrvatskih građana u godinama koje su pred nama.

Kakav će taj utjecaj biti za sada je moguće ocijeniti samo po dosadašnjim izjavama i izraženom svjetonazoru nekih od njih. Obraćamo Vam se jer smatramo da su kandidat za ministra branitelja, g. Mijo Crnoja, i kandidat za ministra kulture, g. Zlatko Hasanbegović, apsolutno neprimjerene osobe za položaje u Vladi RH.

G. Mijo Crnoja imao je za potrebu istaknuti, kao važan dio svog budućeg ministarskog rada, sastavljanje i objavljivanje „Registra izdajnika RH“. Nakon takve javne izjave nitko ne može reći da nije znao da bi se stavovi ministra koji se imenuje u Vladu RH 2016. godine prije mogli očekivati od ministra Sjeverne Koreje ili od političara iz nekih vremena kad se ozbiljno raspravljalo o različitim varijantama progona vještica.

G. Zlatko Hasanbegović u više je navrata posprdno govorio o „ideologiji ljudskih prava“, pokazujući, za jednog građanina s akademskom titulom, nevjerojatno neznanje o modernim društvenim kretanjima i izraženu netrpeljivost prema zagovaranju ljudskih prava kao jedne protudržavne aktivnosti. U emisiji „Otvoreno“ izjavio je da je antifašizam floskula koja nema temelj u Ustavu RH. To, na žalost, pokazuje kontinuitet njegovog javnog i manje javnog djelovanja i kao člana terorističke organizacije HOP (osnovane od Ante Pavelića) i kao predsjednika mladeži proustaške stranke HČSP i kao predsjednika Nadzornog odbora Počasnog bleiburškog voda i kao povjesničara čije izjave i tekstovi imaju malo veze s istinom ali puno s ostrašćenim revizionizmom koji opravdava ili negira ustaške zločine iz Drugog svjetskog rata.“

Na ovo pismo nije uslijedila nikakva reakcija od strane Vlade. Međutim, novinari su našli i objavili da je ministar Crnoja prijavljen na lažnoj adresi čime je godinama izbjegavao plaćanje poreza, detalje o njegovom nasilnom ponašanju, njegovo nepoznavanje elementarnih činjenica sažeto u odgovoru da su sredstva koje je dobio kao namjenski kredit za gradnju kuće njegova i da je s tim novcem mogao otići na put oko svijeta. Kao što je to često slučaj, dobar dio javnosti i medija bio je osjetljiviji na očigledne prekršaje ministra nego na njegove zastrašujuće ideje kao što je najavljen „registar izdajnika“, sve se pretvorilo u skandal nacionalnih razmjera i poslije dvije maratonske sjednice, ukupno 18 sati, Vlada smjenjuje ministra Crnoju. Formalno, podnio je ostavku, a predsjednik HDZ-a T. Karamarko za tu ostavku okrivljuje – medije!? Gostujući u Dnevniku Nove TV Karamarko tvrdi da je Crnoja žrtva



harange jer nije ništa kriv. Na primjedbu voditeljice Dnevnika : „Ne možete negirati da je lažno prijavio prebivalište, ne možete reći da je to moralno“, prvi potpredsjednik hrvatske vlade odgovara: „Pustimo kategoriju moralnog i nemoralnog. To je jako relativno.“

Na sličan način, u istom razgovoru, prvi potpredsjednik Vlade s indignacijom odbacuje „neargumentirane kritike“ na račun ministra kulture: „**Što je ministar kulture rekao da bi to bio razlog da ga se smijeni? Neka oni koji se bune protiv njega kažu u čemu je problem, nemaju argumenata.**“

Problem je u tome da trenutačna hrvatska vlada na čelu sa svojim prvim potpredsjednikom ne vidi u čemu je problem!

Da vodeće funkcije svog ministra u pokretima i strankama koje relativiziraju nacizam, a veličaju ustaštvo ova Vlada ne vidi kao problem.

Da za njih nije argument niz Hasanbegovićevih izjava i intervjua koji argumentiranije od bilo kakvih „neargumentiranih kritika“ govore o vrijednosnim sudovima ministra kulture. Tako Hasanbegović na portalu poklonika SS Handžar divizije, handzar.jimdo.com, veliča imama i Hauptsturmführera (SS čin koji odgovara satniku) te divizije Huseina ef. Đozi, koji u svom pismu Himmleru, između ostalog, piše: „*Spremni smo položiti naše živote u borbi za velikog vođu Adolfa Hitlera i Novu Europu*“. *O Dozi, inače bliskom suradniku Amin el Husseinia, jeruzalemskog muftije koji je osnovao Waffen SS Handžar diviziju, podržavao holokaust i nagovarao Hitlera da holokaust provede i u arapskim zemljama, Hasanbegović govori s udivljenjem kao o jednoj od „najmarkantnijih i najzanimljivijih bošnjačkih ličnosti“ koja se je suprotstavila, zajedno s SS Handžar divizijom, „zločinačkom djelovanju različitih ustaničkih i odmetničkih skupina, koje su barem formalno sebe vidjele i kao dio savezničke ratne strane*“.

(Ovakva izjava diskvalificira dr. Hasanbegovića ne samo za funkciju ministra nego i kao relevantnog povjesničara. Pokazuje da njegova ideološka ostrašćenost i netrpeljivost nadilazi profesionalno poštenje.)

Kad su počeli prosvjedi protiv imenovanja Hasanbegovića za ministra, njegov intervju nestaje s portala Handžar divizije; umjesto njega pojavljuje se poruka: „Šta tražite komunjare na ovoj stranici kad vam ovdje nije mjesto hajte vi na vaše prosvjede a ovo je povijesni portal i nema veze s ministrom kulture hvala na posjeti i pozdrav vam Za dom spremni“.

Međutim, ovaj intervju originalno se može naći u sarajevskom „Oslobođenju“ od 2.11. 2013.; jedna od tema je i zahtjev roditelja učenika osnovne škole u Goraždu da ta škola ne nosi ime Huseina Đoze. Hasanbegović s omalovažavanjem govori o tim „anonimnim roditeljima“, iznosi svoj stav da bi i škole izvan Goražda trebale biti nazvane po Huseinu Đozi, a za sve okrivljuje „jeftini novinarski senzacionalizam koji poslovično truje javnost i potkopava temeljne vrednote na kojima bi trebalo počivati društvo (..)“.

Ovdje se radi upravo o temeljnim vrednotama na kojima bi trebalo počivati hrvatsko društvo! Zabrinjavajuće je koje su to vrednote za Hasanbegovića, posebno obzirom na njegovu funkciju na koju je, po svemu sudeći, biran ne unatoč već upravo zbog svojih radikalnih stavova. Program i postupci koje je iznio i izveo poslije postavljanja na mjesto ministra kulture ne daju nadu da su prijašnje izjave i tekstovi mladenačke zablude ili nešto izvučeno iz konteksta. O svom programu Hasanbegović govori (Dnevni Avaz, 22. 1. 2016.) kao o „stvaranju nove nacionalne paradigme kojom će se nova Hrvatska konačno rasteretiti duhova prošlosti i uspostaviti jedan novi nacionalni obrazac koji će integrirati cijelu naciju i prekinuti ideološke sukobe“.



O tako navještenom programu mogu se izreći argumentirane kritike. Na primjer, da takav program eksplicite govori o nacionalnoj pripadnosti, u ovom slučaju hrvatstvu, kao moralnoj kategoriji, što ona nije. Da je takav pristup u povijesti bio karakterističan za totalitarne sisteme, u fašizmima paradigma je bila nacionalna ili rasna, u rigidnim komunizmima klasna. A ideološki sukobi su se prekinuli jer svatko tko se nije slagao s „paradigmom koja je integrirala cijelu naciju“ morao je biti kuš iz vrlo uvjerljivih razloga.

Osnova na kojoj bi se trebalo integrirati moderno demokratsko društvo to su neka opća moralna načela, poput jednakosti ljudi pred zakonom, poštovanje sloboda i prava drugih, mirotvorstvo, suosjećanje i briga za one kojima je naša pomoć potrebna, ..., a dužnost odgovorne vlade bila bi da ta opća načela, kroz proces odgoja, obrazovanja i javnog djelovanja, pretvori u društvene standarde.

Prvi praktični postupak novog ministra kulture bilo je razrješenje članova Stručnog povjerenstva za neprofitne medije. Članovima Povjerenstva mandat je trajao do listopada ove godine, a razriješeni su bez ikakve procedure ili analize njihovog rada. Razrješenju je prethodilo pismo udruge 'U ime obitelji', s kojom je ministar blisko surađivao, a u kojem ga se upozorava da pazi kome dodjeljuje sredstva.

Dobar dio neprofitnih medija otvoren je prema problemima ljudskih prava, kritičan prema njihovom kršenju, članci su im po pismenosti i analitičnosti daleko iznad prosjeka, uglavnom su kritični prema svakoj vlasti, a naročito prema nametanju političkih i svjetonazorskih mitova i dogmi. Sve su to za dogmatske umove „opterećene duhovima prošlosti“ jaki razlozi da se takvi mediji onemoguće.

U slobodnom društvu i modernoj demokraciji jedna je od važnih funkcija izvršne vlasti kontrola vlastite moći, da ona neće biti zloupotrebljena za smanjenje stečenih prava i sloboda. To se zapravo odnosi na sve tri vlasti, u trodiobi vlasti, pa i na njihov odnos prema radu neprofitnih medija čije djelovanje vlast treba pomoći jer je objektivno i istinito izvještavanje i kritičko propitivanje postupaka te iste vlasti važno za zdravlje društva i time od društvenog interesa. Ograničenje tog djelovanja nije u području izvršne vlasti nego sudske vlasti, a sankcije se mogu koristiti samo u slučajevima namjernog širenja laži i poticanja na mržnju i nasilje.

Problem mnogih ljudi koji žive u demokraciji, pa tako i dobrog dijela hrvatskih političara koji su trenutačno na vlasti, je da Voltaireovu izjavu koju je citirao predsjednik Sabora u svom inauguracijskom govoru („Iako se ne slažem s vašim mišljenjem branio bi (do smrti) vaše pravo da ga iznosite“), upotrebljavaju samo kao govorničku bravuru, kao fiksu u Vladi ili Saboru, a ne pada im na pamet da bi ona trebala biti osnova za ponašanje i djelovanje. Odnos prema vlasti dobivenoj na izborima pokazati će razliku između odgovornog političara u čijem djelovanju će se prepoznati principi sažeti u Voltaireovoj rečenici, i „političkog komesara“ koji će dobivenu moć odmah koristiti za obračun s neistomišljenicima.

Drugi praktični postupak novog ministra kulture bila je smjena Nataše Mataušić, ravnateljice Hrvatskog povijesnog muzeja, osobe čiji radovi i ostvarenja govore da bi bila ne samo bolji izbor za ravnateljicu nego i bolji izbor za ministricu kulture da se po stručnosti i kompetenciji biralo. Međutim, javno se deklarirala kao antifašistkinja.

U Hrvatskoj, posebno u Zagrebu, redaju se masovni javni prosvjedi protiv novog ministra kulture. Demonstriraju umjetnici, novinari, antifašisti i velik broj ljudi čija je jedina poveznica da radikalizam Hasanbegovića i njegovo postavljenje doživljavaju kao ozbiljnu prijetnju demokratskoj i pristojnoj Hrvatskoj.

Zoran Pusić, AFL RH

Zagreb, 4. veljače 2016.